

ÅRSMELDING FOR 2017
VEST-AGDER BONDELAG
71. ARBEIDSÅR

Innhold

Innhold.....	2
Ett år har gått	3
Medlemsorganisasjonen	4
VEST-AGDER BONDELAG.....	4
Æresmedlemmer:.....	4
Tillitsvalgte i Vest-Agder Bondelag 2017/2018:	5
Representasjon og verv	5
Fylkeskontoret.....	6
Årsmøtet 2017 Scandic Bystranda Hotell i Kristiansand.....	6
Heider og ære	8
Styresaker	10
Jordbruksforhandlingene 2017	10
Ny stortingsmelding om jordbruket	11
Tredje jordbruksoppgjør med Solbergregjeringen – Brudd!.....	11
Andre styresaker.....	12
Årsmøtet i Norges Bondelag 2017	16
Naturligvis 2017	19
Ein regntung og dramatisk oktober på Agder:	22
Rundballar i fri flyt.....	23
Stormønstring på Agder	26
Skattekurset 2017	27
Sørlandssamlinga 2018	28
Lokallagene pr. 31.12.17:.....	30
Medlemstallet i lokallagene i 2017:	32
Hilsen fra Vest-Agder Bygdekvinnelag	33
Regnskap	34

Ett år har gått

Av Tor Erik Leland / fylkesleder Vest-Agder Bondelag

Tor Erik Leland (Foto: øystein moi)

2016 har vært et kontrastenes år i landbruket. Stemningen er på mange måter optimistisk. Avlingene var også i år rimelig gode, det bygges mye i de grasbaserte produksjonene, og tilskuddspotten hos Innovasjon Norge strekker på ingen måte til.

Samtidig er det tydelige skjær i sjøen. Vi fikk et jordbruksoppgjør som på ingen måter var bedre enn det måtte, og statens tilbud fortsatte regjeringas tradisjon med kun å satse på de store. Resultatene fra de siste oppgjørene ser vi nå igjen i driftsgranskingene. Både i 2014 og 2015 har inntektsutviklingen totalt sett vært bra, men store forskjeller skjuler seg bak snitt-tallene. På Jæren økte driftsresultatet med hele 25 prosent på ett år, men andre bygder i Agder og Rogaland gikk ned 2 prosent. Vel er jærbøndene flinke, men det enorme utslaget skyldes i stor grad omfordelinga til stordrift.

Når vi på toppen av dette får servert ei jordbruksmelding som tar sikte på å «forenkle» bort veldig mange av de ordningene som er viktigst for oss i distriktslandbruket, så er det vanskelig å være positiv. Det blir hard jobbing for hele bondelagsapparatet utover våren for å sikre at jordbruket vårt ikke blir et offer på kostnadseffektivitetens alter. Heldigvis ser det ut som at opposisjon og støttepartier skjønner alvorret.

Med alt dette i bakhodet, er det trolig viktigere enn noen gang at norske bønder er godt organisert og står godt sammen. Denne jobben begynner i lokallagene, og jeg vil takke alle lokale tillitsvalgte som står på for det norske landbruket. Vi har nå fått et ungt lokallagslederkorps i fylket der halvparten er under 40 år, og sammen med et knippe eldre ringrever blir vi en slagkraftig gjeng. Det trengs, vi vil få mange nye utfordringer.

Takk for arbeidsåret som gikk, og lykke til med neste!

Medlemsorganisasjonen

Alle som støtter Norges Bondelags formålsparagraf kan være medlem. Alle er direkte medlemmer i Norges Bondelag. Foretak, herunder samdrifter, kan være medlem i Bondelagets Servicekontor AS. Det følger både rettigheter og plikter med medlemskapet. Norges Bondelag hadde ved utgangen av meldingsåret 63500 medlemmer. En medlemsøkning siden i 2016. (Kilde: Norges Bondelag.)

VEST-AGDER BONDELAG

Æresmedlem Odd Mæland (foto: ø.moi)

Æresmedlem Roar Dokmo (foto: ø.moi)

Æresmedlemmer:

Roar Dokmo, Aust og Vest-Agder Bondelag og Bondelaget i Kristiansand.

Odd Mæland, Vest-Agder Bondelag - og Bondelaget i Kristiansand

Kåre Refsnes, Lista og Lyngdal Bondelag.

Gunnar Hangeland, Bondelaget i Kristiansand.

Kaspar Stordrange, Nes Bondelag

(Johannes Solås, Lista og Lyngdal Bondelag.- død 2017)

– Folk spør hvor lenge jeg har tenkt å holde på, men det er ikke opp til meg å avgjøre. Det er helsa og interessen som bestemmer det, sier Kaspar Stordrange (81). Aktiv gardbrukar – og æresmedlem i Nes Bondelag.

Tillitsvalgte i Vest-Agder Bondelag 2017/2018:

Styret:

Tor Erik Leland, Audnedal, leder	torleland@hotmail.com	470 11 157
Åge Gyland, Flekkefjord, nestleder	aaggyl@online.no	907 72691
Kristin Skranefjell Eikeland	kristin_skranefjell@hotmail.com	959 45193
Anne-Lill F. Roland, Songdalen (VABK)	annelillfjell@gmail.com	906 83 524
Inger Liv Røyter Thoresen, Vennesla	inger.liv@hotmail.com	916 80 387
Tor Arne Liland, Tonstad	tor.arne@bmliland.no	976 78367
1. vara: Karl Petter Vintland	post@vintland.no	959 02811
2. vara: Tor Inge Hustoft	tor.hustoft@gmail.com	988 62470
3. vara: Trond Steinar Løvdal	trond_lovdal@hotmail.com	908 81360

Representasjon og verv

Vest-Agder Bondelag har for styreåret 2017-2018 følgende fordeling av ansvarsområder og representasjoner:

- **Arbeidsutvalget:** Tor Erik Leland, Knut Erik Ulltveit (A-A), (Finn)
- **Aksjonsleder, jordbruksforhandlingene:** Inger Liv R. Thoresen
- **Flerbruksplan Mandalsvassdraget:** Sjur Laudal, Vara: Kristin S. Eikeland
- **Referansegruppe vanndirektivet:** Finn Aasheim og Tor Erik Leland
- **HV's distriktsråd Agder og Rogaland:** Olav Lidtveit (A-A), vara: Karl Petter Vintland (V-A)
- **Kulturlandskapsgruppa i Vest-Agder:** Inger Liv R. Thoresen, vara: Åge Gyland
- **Regional Miljøplangruppe:** Tor Erik Leland, vara: Kristin S. Eikeland
- **Styret Landbrukets Samarbeidsråd Agder:** Tor Erik Leland, vara: Tor Arne Liland
- **Vest-Agder Landbruksselskap:** Tor Erik Leland, vara: Åge Gyland
- **Kontaktutvalget for Rovvilt i V-A:** Åge Gyland og Finn Aasheim
- **Samarbeidsutv. Bondelaget/Gjensidige:** Kristin S. Eikeland
- **Styret i Vest-Agder Bygdekvinnevalg:** Kristin S. Eikeland, vara: Karl Petter Vintland
- **Styret i Landbrukets Dag:** Inger Liv R. Thoresen
- **Setesdalsheiene:** Olav Lidtveit (A-A), Åge Gyland, vara
- **Rådgivende utvalg Oksøy-Ryvingen-Flekkefjord:** Åge Gyland, vara: Gunn Siri Ousdal
- **Arbeidsgruppe økol. landbruk:** Knut Helmer Feltstykket (A-A), vara: Tor Erik Leland
- **Kontaktperson mot "Inn på Tunet":** Anne Lill Roland
- **Lokalmatkontakt:** Anne Lill Roland
- **Kompetansenettverk for lokalmat sør:** Finn Aasheim, vara Olav Sande (R)
- **Verveansvarlig:** Tor Arne Liland
- **Grøntutvalg:** Karl Petter Vintland (V-A), John Gaute Lunden (A-A), Per Olav Skutle (Gartnerhallen)
- **Landbruksforum Vest-Agder:** Tor Erik Leland og Finn Aasheim, vara: Åge Gyland

Fylkeskontoret

Tilsette på Agderkontoret har i meldingsåret vore: organisasjonssjef *Finn Aasheim*, fyrstekonsulent *Turid Breistøl* – og rådgjevar *Øystein Moi*.

Turid Breistøl har vore tilsett på Agderkontoret i meir enn 16 år. Det er denne jenta som med ei klår og venleg røyst, ynskjer deg velkomen når du stundom ringer til kontoret – eller om du berre svinger innom Gyldenløves gate for ein kopp kaffe og ei rask oppdatering på dei siste mjølkeprisane frå Tine. Turid he kontroll på det aller meste. Medlemsregisteret til Bondelaget, og rekneskapan til Bygdekvinnelaget, medrekna. (foto: øystein moi)

Årsmøtet 2017 Scandic Bystranda Hotell i Kristiansand

(foto: øystein moi)

Dei aller fleste lokallaga var representert i tingsalen då bondelaga på Agder skipa til årsmøte i Kristiansand, måndag den 20. mars. Frå Norges Bondelag møtte 2. nestleiar Brita Skallerud.

Dagen starta tidleg, på ein parkeringsplass øvst i Markensgata, i sentrum av Kristiansand. Ihuga bondevener og matkundige bygdekviner hadde kvelden i førevegen smurt ei solid ladning med stuttreiste og næringsrike nistepakker. Frå Tine kom det pallevi med både juice og yoghurt - og frå "landbruksskolen" i Søgne kom to flotte jenter og ein pensjonert tråvhest. Det vart eit populært innslag i byen denne morgonen. Travle byfolk, på veg til kontoret, fekk servert gratis nistepakke på open gate - ikkje frå ei moderne kjølevogn, men frå ei stasleg hestekjerre, og frå stolte agderbønder på veg til årsmøte i Bondelaget. Ei mykje annleis morgonstund - for mange.

(foto: øystein moi)

Sjølve årsmøtet vart skipa til på Scandic Bystranda Hotell. Brita Skallerud, 2. nestleiar i Norges Bondelag, heldt eit framifrå foredrag ved byrjinga av møtet. Få kjenner bonderørsla, og det politiske maktapparatet, betre enn nettopp Brita. Mange år i den øvste leiinga i Bondelaget, og aktiv deltakar i dei nasjonale jordbruksforhandlingane i ei årrekke. Ho veit så avgjort kva ho talar om. Møtelyden, nær 100 i talet, fekk landbruksfagleg indremedisin i solide mengder denne morgonstunda. Framføre dei ligg ei ny jordbruksmelding - og ikkje minst det som etter alle solemerker vert svært så krevjande jordbruksforhandlingar.

Årsmøta i dei to fylkeslaga gjekk føre seg utan nokon som helst teikn til korkje dramatik eller uvenskap. Trauste, etniske sørlendinger liker det best slik.

Tor Erik Leland held fram som leiar av Vest-Agder Bondelag - medan eit samrøystes årsmøte valde Knut Erik Ulltveit, frå Gjerstad, til ny leiar i austfylket.

Seinare på ettermiddagen vart dørene opna på vidt gap, og det vart invitert til valkampopning i storsalen. Alle politiske partier, som i dag er representerte i Nasjonalforsamlinga, fekk høve til å presentere sitt syn på framtida - framtida for norsk landbruk, og framtida for norsk matproduksjon.

Ingen dramatik. Alle vil sjølvsgt det aller beste for norske bønder. Dei brukar stort sett dei same orda - og dei he stort sett det same målet for landbrukspolitikken.

Heider og ære

Heiderstittelen «Årets lokallag» var denne gongen delt mellom to lokallag: Sirdal Bondelag v/ leiar Åse Berit Sinnes – og Vennesla Bondelag v/ leiar Alv Vinjerui. Både lokallagsleiarane fekk øverekt kvar sin blomebukett – og ein gåvesjekk pålydande kr 5000.-

Ein kan samstundes nemne at Tor Arne Liland, frå Sirdal Bondelag, vart tildelt både fagre ord og ein dugeleg gåvepremie for innsatsen som beste vervar i meldingsåret.

Liland hadde verva sju nye medlemmer til Bondelaget.

Det vart og delt ut vervepremie/gåvesjekk til dei tre lokallaga som hadde verva flest nye medlemmer:

- Kristiansand Bondelag (37 nye medlemmer)
- Lista og Lyngdal Bondelag (14 nye medlemmer)
- Søgne Bondelag (8 nye medlemmer)

Ole Magne Omdal var Vest-Agder Senterparti sin framste faneberar i kampen om eit fast sete på Stortinget. Han fann sin naturlege plass i hestekjerra. Kusk, og vognførar, Aina Berge såg ut til å trivast i lag med den høgst taleføre stortingskandidaten. (foto: øystein moi)

På veg til årsmøte i Bondelaget. Anne Lill Roland og Tom Kåre Eikeland. (foto: øystein moi)

Styret i Vest-Agder Bondelag. F.v. Inger Liv R. Thoresen, Åge Gyland, Anne Lill Roland, Tor Erik Leland, Tor Arne Liland og Kristin Skranefjell Eikeland. (foto: finn aasheim)

Takk til Inger Liv Røyter Thoresen for framifrå innsats i samband med nistepakkeutdelinga (Håndsmurt sammen med Anne-Lill Fjell Roland), PR-stuntet, i Markensgata måndag morgon. Inger Liv er så himla positiv. På alle vis. (foto: øystein moi)

Styresaker

I 2017 ble det holdt 8 styremøter. Styret behandlet totalt 58 saker.

I arbeidsplanen (og budsjettet) var det lagt inn ekstra aktiviteter knytta til Stortingsvalget i september.

Jordbruksforhandlingene 2017

Også i 2017 leverte Vest-Agder Bondelag felles innspill med Aust-Agder Bondelag

Våre viktigste innspill før forhandlingene 2017 var:

- Lønnsomhet i all landbruksproduksjon må økes og inntektsgapet mot andre grupper må søkes redusert. I et år der andre grupper vil ha moderate lønnsoppgjør kan jordbruket både være moderate og oppnå redusert inntektsgap uten store kostnader for staten.
- Moderate målprisøkninger. Markedsregulatorers innspill vektlegges.
- Mål om landbruk i hele landet og økt bruk av norske forressurser forutsetter økning av budsjettmidler. Det er kun budsjettmidler som kan brukes til å utjevne den store variasjonen i driftsforhold omkring i landet. Budsjettmidler må brukes til å styrke struktur- og distriktsdifferensieringen.
- Innføre et ”driftsvansketilskudd” eller jordstykketilskudd i planteproduksjonen (gras/korn), for å sikre bruk av viktige, men marginale jordressurser.
- En investeringspakke, rettet mot små og mellomstore bruk, med tydelig økt ramme og der det innføres strukturdifferensiering. Selv om løsdriftskravet er utsatt er investeringsbehovet stort!
- Innføre ordning for risikolån, utenom IBU-midlene
- Få på plass en fondsordning med skattefordel
- Videreføre, forbedre og øke satsene i velferdsordningene. Mennesket er landbrukets viktigste ressurs og må tas godt vare på!
- Øke produksjonen av storfekjøtt ved å satse på ”kombinasjonskua”, vurdere nye strukturgrep for ammeku, øke kvalitetstilskudd O og O+, og vurdere et tilskudd pr. født kalv.
- Innmarks- og utmarksbeitetilskudd videreføres som i dag og/eller økes.
- Styrke lønnsomhet i de mindre sauebrukene, gjennom strukturgrep, for å sikre spredt bruk av utmarksressursene, ivareta kulturlandskapet og opprettholde viktige fagmiljøer.
- Styrke lønnsomheten og bidra til økt markedsandel for norskproduserte grønnsaker, poteter, frukt og bær.
- Øke og legge om tilskudd til drenering. Både som et viktig klimatiltak og for å øke arealproduktiviteten både i gras- og kornproduksjon.
- Videreføre og styrke fraktordningene for å sikre en effektiv ressursutnyttelse og et landbruk over hele landet. Innfraktsordningen i PU må ikke svekkes!
- Det må ikke gjøres ytterligere irreversible endringer i kvote-, konsesjonsgrense, eller markedsordningene.
- Øke FoU-innsatsen innafør grønn sektor, både for å sikre landbrukets muligheter i det grønne skiftet og for bedre å kunne håndtere de utfordringer som klimaendringer, både internasjonalt og nasjonalt vil medføre.
- Et økende rovviltrykk (ulv) er i dag største trussel mot sauenæringa i store deler av Agderfylkene. En skjerpet rovdyrpolitikk er påkrevet.

- Vi opplever foreslåtte endringer i eiendomspolitikken som en trussel mot utnyttelsen av våre begrensede jordressurser. Jordvernet i Norge må styrkes, ikke svekkes.
- Bidra til ytterligere løft i birøktermiljøet ved å gi arealtilskudd til dyrking av ”fôrplanter” for bier.
- Sikre pelsdyrnæringa ved å opprettholde avløyserordningen og støtte sertifiseringsordningen.
- Telldatoer (småfe/storfe) må vurderes på nytt.

(Hele uttalen er tilgjengelig på Agderkontoret.)

Ny stortingsmelding om jordbruket

I desember 2016 la regjeringen fram forslag til ny stortingsmelding om jordbruket. Dette medførte mye arbeid og stort politisk engasjement. Bondelagets første karakteristikkk av meldingen var «et angrep frå alle kanter»

Bondelagene landet rundt ga klare meldinger, både i media og overfor våre stortingsrepresentanter og andre politikere, om kva vi syntes om meldinga. Vi var tydelige på at det var behov for betydelige endringer.

Gjennom arbeidet i stortingets Næringskomité og etterfølgende stortingsbehandling var det en helt annen stortingsmelding som ble vedtatt i april. At både formålet med landbrukspolitikken og formuleringer om inntekstmål for landbruket ble endret av stortingsflertallet viste et meir landbruksvennlig flertall i stortinget. Bondelag og småbrukarlag la den nye meldinga til grunn i våre krav i jordbruksoppgjøret same måned.

Tredje jordbruksoppgjør med Solbergregjeringen – Brudd!

Etter brudd og aksjoner i 2014, og et oppgjør der store bruk ble tydelig prioritert, skrev Bondelaget under på en avtale i 2015. Etter forhandlingene i mai 2016, som den gang gikk langt på overtid, signerte Bondelaget på ny en avtale.

I 2017, få dager etter at stortinget vedtok den nye jordbruksmeldingen la staten fram sitt tilbud. Bondelaget var tydelige på tilbudet ikke var i tråd med meldingen. Det ble allikevel gjort forsøk på forhandlinger, men den 16. mai ble det klart at en forhandlingsløsning ikke var mulig.

Nok en gang ble det nødvendig å iverksette våre aksjonsplaner.

I Agder startet det om morgenen 18. mai med at rundt 40 bønder møtte opp på kommunehuset i Iveland, for å møte statens fremste representant i Agderfylkene, fylkesmann Stein A. Ytterdahl.

Ennå tidligere om morgenen, kl. 06.00 den 19. mai, stilte et 30-talls bønder fra begge Agderfylkene med to traktorer og blokkerte porten foran ASKO sitt distribusjonsanlegg i Lillesand. Samme aksjon foregikk over hele landet og i 3 timer var alle de store anleggene dagligvarebransjen disponerer blokkert.

Parallelt med disse to aksjonene ble noen hundre aksjonsplakater hengt opp rundt omkring i hele Agder og mange lokallag deltok også i butikkaksjonen, der norske varer fikk klistremerker med «La oss lage maten din».

Som i 2014 ble aksjonene avsluttet med at flere tusen bønder fra hele landet marsjerte gjennom Oslos gater.

Også denne gangen var medieoppmerksomheten svært stor og i all hovedsak med positiv vinkling på landbrukets side.

Etter bruddet ble oppgjøret sendt til Stortinget, som etter ganske mye støy endte med et forlik i regi av Venstre. Forliket ga en ramme på 625 millioner kroner. Forliket overlot til partene å

avtale en del detaljer. Slike «fordelingsmøter» ble avslutta så seint som 26. juni. Sluttresultatet av stortingets behandling ble en «forhandlingsgevinst» på 215 millioner kroner i forhold til statens tilbud

Andre styresaker

Rovdyr

2017 ble et svært rolig år i Vest-Agder. For første gang på mange år ble det ikke dokumentert tilstedeværelse av ulv i Agder i beitesesongen. Fylkesmannen mottok kun 4 søknader om erstatning, på til sammen 75 dyr. Det ble ikke utbetalt erstatninger for 2017.

Det ble, fra 1. oktober 2017 «rutinemessig» åpnet for lisensjakt på 3 ulv i region 1, som også dekker fylkene Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane.

Vest-Agder Bondelag følger rovviltsaken nøye og har tett kontakt med Rovviltnemnd, SNO og fylkesmannen.

Arendalsuka

Også i 2017 arrangerte Norges Bondelag og Norsk Landbrukssamvirke seminar i Arendal. Denne gang var temaet matmakt og landbruksfrislipp. Bondelaget bidro også til et frokostmøte om landbruk og klimaendringer. sammen med Utviklingsfondet, og arrangert en svært hyggelig Bondepub sammen med Felleskjøpet.

Agderkontoret og tillitsvalgte var til stede, og synlige, på en rekke andre arrangementer.

Stortingsvalg 2017

Perioden med Solbergregjering har synliggjort tydeligere skiller i landbrukspolitikken enn på lang tid. Stortingsvalget 2017 ble derfor svært spennende for landbruket.

Bondelaget har jobbet med politikerkontakt over lang tid. Vi begynte allerede høsten 2016 med innspill og møter for å påvirke partienes programarbeid. Sjøl hadde vi møter med Sp, Høyre, Krf, Ap og Venstre.

Førstekandidater fra de fleste partier fikk presentere sin landbrukspolitikk på vårt årsmøte i mars. Utover året bidro vi med politisk duell (Krf/Frp) på Naturligvismessa og med stand med landbrukspolitisk budskap på Evjemoen og på Lyngdal Dyrskue.

Stortingsvalget endte med fortsatt blå mindretallsregjering. Ikke fullt så sterk som forrige gang. Venstre sluttet seg til regjeringen i januar 2018. Det ser allikevel ut som at det finnes et landbrukspolitisk flertall i opposisjonen på Stortinget, med Krf i en nøkkelrolle. Det er verd å merke seg at av Krf's nye og viktige stortingsgruppe på 8 representanter er to fra Vest-Agder og en fra Aust-Agder.

Annet:

- Støttet Vest-Agder Nei til EU med kr. 10.000,-
- Gitt innspill på kandidater til NB's faste utvalg
- Gitt innspill til NB's valgkomité
- Gitt innspill på kandidater til Bygdeutviklingsprisen
- Bevilget "Aktive lokallagsmidler" til 14 lokallag. Til sammen kr. 85.000,-
- Gitt innspill til planer for nye E-39 Lyngdal - Sandnes
- Testa fossilfri rundballeplast i forb. med samarbeidsprosjekt med ZERO. Prosjektet er avsluttet i 2017
- Videreført strategiarbeid i Landbrukets Dag SA, som nå er omorgansiert
- Arrangert inspirasjonsmøte på Søgne Videregående skole i forbindelse med Økouka.
- Oppfordret kommunen til å gi utsatte frister for gjødselspredning

- Gitt innspill til fylkeskommune vedr. videre drift og investeringer på Søgne Videregående
- Gitt innspill til fylkeskommunen og støttet forslag om utvidet jakttid på gås
- Arrangert informasjonsmøter etter flommen, med fylkesmannen, Gjensidige og Naturskadefondet
- Hatt leserinnlegg og kronikker i lokale og regionale medier

«Nei Til EU» er ein av organisasjonane Bondelaget samarbeider særst godt med. Heime på tunet hjå John Øyslebø finnast det ein solid «Nei-benk:» Ole Magne Omdal tykte det var stas då han fekk lov til å kvile seg på denne, medan Øyslebø smilar forsiktig. og med vryrdnad, til fotografen. (foto: øystein moi)

Markering i samband med jordbruksforhandlingene 2017.Åstaden var framføre heradshuset i Iveland og datoen var den 18. mai F.v. Magne Thorvald Bakken, Per Try, Gunnar Hangeland og Sven Reiersen.(foto:øystein moi)

*Det er den 19. mai og ein samla bondehær, frå både agderfylka, blokkerer utkøyringa frå Asko sitt lager i Lillesand. Roleg og greit. Ingen ukvemsord eller basketak av nokon slag.
(foto: finn aasheim)*

Eit bilete som stadfester det gode samarbeidet mellom dei to fylkeslaga i Bondelaget. T.v. Kristin Skranefjell Eikeland frå Bjelland – og til høgre ser me Marit Gunn Tveit frå Lillesand. (foto: øystein moi)

«Butikk – aksjon « mai 2017.

... og jordbruksforhandlinger kan vere stas for både store og små. For både to-beinte og for fir-beinte. Dette bilete er frå resepsjonen i heradshuset i Iveland. (foto: øystein moi)

Årsmøtet i Norges Bondelag 2017

Bak, frå venstre: Knut Helmer Feltstykket, Knut Erik Ulltveit, Tor Arne Liland, Tor Erik Leland og Frank Sigvaldsen.

Framme, frå venstre: Inger Liv Røyter Thoresen, Marit Gunn Tveit, Finn Aasheim og Kristin Skranefjell Eikeland. (foto: øystein moi)

Årsmøtet i Norges Bondelag, sjølvaste Bondetinget 2017 i Sarpsborg, er historie. Ein flott gjeng tillitsvalde, frå baa agderfylka, er trygt attende i heimen. Gode ambassadørar for landsdelen. Ein gjeng dugande agderbønder som scorar høgt på fagleg innhald, sundt bondevet - og som ofte er midtpunktet kor godtfolk samlast.

Tor Erik Leland var blandt dei aller fyrste som tok ordet i tingsalen. Han bar fram budskapen på ein framifrå måte. Klår i røysta - og med eit levande kroppspåk. I salen sat 300 tilhøyrarar. Dei klappa, og dei fleste nikka samtykkjande. Bladfykane frå den nasjonale pressa, Nationen og Klassekampen medrekna, skreiv så blekket spruta. (foto: øystein moi)

Ja, sjølvaste statsråden, landbruksminister Jon Georg Dale, lot seg rive med då fylkesleiar frå Selandsdalen tok ordet. (foto: øystein moi)

Sjølv trauste bønder, frå Indre Agder, tek det med eit stort smil når dei stundom må ut på lange tenestereiser i båt. Her er dei avfotograferte midtvegs ute på Oslofjorden, med stø kurs mot Moss - og Sarpsborg. Ytterst på babord side sitter Kristin Skranefjell Eikeland - jamsides med Inger Liv Røyter Thoresen og Tor Arne Liland. (foto: ein forbipasserande tysk bobilturist.)

*Folkevalde utsendingar til Bondetinget 2017: F.v. Tor Arne Liland, Kristin Skranefjell Eikeland, Finn Aasheim, Inger Liv Røyter Thoresen og Tor Erik Leland.
(foto: øystein moi)*

*Klår for eit høgtideleg etegilde. Årsmøtemiddag. Kveldens flottaste antrekk - kveldens mest velkledde mann. Gardbrukaren, byggmeisteren, forretningsmannen, heidersmannen - og medlem av fylkesstyret i Vest-Agder Bondelag, Tor Arne Liland frå Sirdal.
Ein stram kar. Ein umåteleg gild gut. (fotograf: ukjend..)*

Naturligvis 2017

(Foto: øystein moi)

Mat - og landbruksmessa Naturligvis 2017 er historie. På slagmarka, på slettene nord i den gamle militærleiren på Evjemoen, er det berre smular att etter ei sær s vellukka helg. No er det småfuglane som held fest. For kvarandre. Arrangørane kan notere seg for ein solid publikumsrekord. Meir enn 14 000 personar var innom messa i løpet av tre hektiske dagar. Evjemoen Næringspark tok i mot arrangørane på ein framifrå måte, publikum strålte om kapp med sumarsola, parkeringsvaktene hadde ei stri økt - og i matteltet sto folk i endelaus kø for å sikre seg ein porsjon stuttrest lammekjøtt hjå utstillarane, kremmarar frå både inn - og utland, var det berre gode ord å høyre. Takk til kvar einskild som gjorde dette til ein av dei største folkefestane i bygda vår, nokon gong.

Foto: øystein moi

Ei uhøgtideleg telefonrunde til nokre av utstillarane som var tilstades på "Naturligvis 2017" på Evjemoen ber bod om ei særers vellukka messe. Ein sosial møtestad, ein viktig salgsarena - og eit vidope utstillingsvindaug for lokalt og regionalt næringsliv. Mat og landbruk medrekna. Åse Ingebjørg Flateland (bilete) var hjarteleg tilstades. (foto: øystein moi)

Hjå Evjemoen Næringspark ser dei på "Naturligvis" som umåteleg viktig for næringslivet i heile regionen. Ikkje berre for handelsnæringa i Evje og Hornnes.

- Me satsar maksimalt på at messedagane skal verte ei god og minnerik oppleving for både dugnadsfolk, utstillarar og publikum.

Dette er eit arrangement som og betyr mykje for oss - og me skal strekke oss svært langt for at alle skal verte nøgde - og vel så det, seier ein alltid smilande Tore Tveit. Dagleg leiar i næringsparken.

Peter Søttrup, frå Iveland Landbruksservice, med ein sjølvprodusert gjødselomrørrar. Kortreist landbruksreiskap av beste slag. (foto: øystein moi)

Dugnadsgeneralen, Trygve Jokelid, hadde som vanleg full kontroll (foto: øystein moi

Aurebekk Garneri, frå Mandal, hadde ein fargerik og flott stand. (foto: øystein moi)

Ein regntung og dramatisk oktober på Agder:

Måndagen den 03. oktober vart denne artikkelen / oversikten publisert på nettstaden *varsom.no*:

Helgen og mandag ble helt utenom det vanlige på Sørlandet. Nedbørmengder på opp mot 300 mm over tre-fire dager førte til rekordstor flom i elver fra Aust-Agder til Rogaland.

Jordskred skapte problemer flere steder, og båt var mer naturlig framkomstmiddel enn bil. I Telemark var det mindre problemer, men også her gikk det jordskred og elvene gikk flomstore. Fortsatt er elvene på Sørlandet flomstore, men vannstanden er på god vei ned.

NVE hadde varsel om flom på rødt nivå tre dager på rad, og jordskredvarsel på oransje nivå i samme område. Rødt er det høyeste varslingsnivået til flom- og jordskredvarslinga.

Skader og stengte veier

Alt vannet førte til store problemer for mange, og det ble mye skader. Alt fra jernbane, til fabrikker, til hus og staller ble berørt i områdene som var mest utsatt. Full oversikt over skadene får man først når vannet har trukket seg tilbake. Mange hus har hatt vann i kjellere, noen hus er skadet av jordskred og flere måtte evakueres fra hjemmene sine – både som følge av flom og skredfare. Heldigvis har det gått bra med folk og fe, men noen nestenulykker er registrert.

I Agder var 40-50 veier stengt på samme tid i helgen, og mandag var det fortsatt ikke kjørbart mange steder. Også i Telemark og i Rogaland var veier stengt på grunn av skred eller flom.

Husk at flomstore elver har enorme krefter. Det er ikke lett å vurdere fra der du står langs en flomstor elv om grunnen under deg står i fare for å rase ut på grunn av erosjon fra vannmassene. Elvebreddene er ustabile også etter at vannstanden har gått ned, så vær varsom ved ferdsel langs elvebredder også i dagene etter at flommen er over.

Nedbørobservasjoner

Fredag (29.9) og lørdag (30.9) var det en nedbørfront fra sørvest som sørget for uvanlig mye nedbør på Sørlandet. Søndag (1.10) og inn i mandagen var det kraftige byger som ga påfyll til allerede flomstore elver.

Mest nedbør ble observert i løpet av fredag-mandag ved Mestad i Oddernes i Vest-Agder på til sammen 299 mm og Senumstad i Aust-Agder på 295 mm.

Det ble registrert mer enn 200 mm nedbør for samme periode ved mer enn ti nedbørstasjoner både i Rogaland og Agder. Det meste av nedbøren i Agder kom i perioden fredag til søndag. Mandag var det Rogaland som fikk mest, men ikke mer enn 50 mm. Lørdag 30. september var den mest nedbørrike dagen under hendelsen, og den mest nedbørrike siste hundre år! Denne dagen fikk Senumstad i Aust-Agder 173,1 mm, Mestad i Oddernes 151 mm og Landvik fikk 132 mm.

Mest nedbør i Telemark kom på Lifjell med 149 mm fra fredag til mandag. I Telemark var søndag det våteste døgnet, og Lifjell mottok 119 mm i løpet av denne dagen.

Jordskredhendelser

Lørdag ble det observert faretegn, som at vannmetninga i jorda begynte å bli høy. En utglidning nær et hus i Kristiansand ble rapportert til Jordskredvarslingen. Slike hendelser kan ofte være tegn på at større og mer alvorlige hendelser er i vente.

Tidlig lørdag ettermiddag begynte de første meldingene om skred å dukke opp i media. Gjennom kvelden og natten ble det rapportert om flere hendelser i media, blant annet i Vennesla, Farsund og Hauslia.

Natt til søndag og søndag morgen ble det meldt inn flere skred i Vest-Agder, de fleste nord for Kristiansand langs Otra. Noen få av disse har gått i leirterreng, men ikke kvikkleire.

I løpet av morgenen søndag kom flere rapporter om skred, både i media, telefon til jordskredvarslingen og gjennom NVEs regionkontor. De fleste er i samme område langs Otra, og innenfor eller nær kvikkleiresoner.

Søndag ettermiddag og kveld ble det registrert skred andre steder i området jordskredvarselet dekket, som Mandal, Birkenes, Midtheilia og Sokndal. Mandag morgen gikk det også et stort flomskred i Tokke i Telemark.

Rundballar i fri flyt

Mange andre bønder har vore mindre heldige. Hallvard Forgard frå Åseral brukte fleire dagar sist veke på å fiske opp rundballar frå elva. På Øyslebø i Marnardal måtte bøndene ta på seg vadarar og bruke wire for å sanke inn rundballane som fløyt på jordet. På jordet ved sidan av prøver potetbonde Thore Dahl no å hauste den poteten han ikkje fekk tatt opp før flaumen.

- Nærmare 50 mål av jorda mi stod under vatn, og ein åtte-ti av dei måla hadde vi ikkje hausta. Det held vi på med no og eg er spent på kvaliteten.

Bilete syner situasjonen i Åseral under den dramatiske haustflaumen. Lokallagsleiaren i Bondelaget, Halvard Forgard måtte ut i båt, på innsjøen Øre, for å hente i land vinterforet. (foto: privat / mobilfoto)

I etterkant av flaumen vart det skipa til to informasjonsmøter, eit på Birkeland – og eit i Øyslebø. Arrangørar var dei to fylkesbondelaga i samarbeid med landbruksavdelinga hjå Fylkesmannen.

Med på møta var og representantar frå Landbruksdirektoratet, Norsk Naturskadepool og Gjensidige forsikring.

*Leif Johann Rugsland har mista store avlingar og mykje jord i flaumen.
(foto: Inger Johanne Sæterbakk)*

På om lag 80 mål av jorda hans er sjølve jordlaget vaska vekk av elva og erstatta med stein og grus. Mest tydeleg er det på den delen av jordet der potetane som låg under jord står att, mens jordlaget er vekke.

- Dei om lag 600 tonna med potet som truleg er tapt i år, er no ein ting. Men når jorda er vaska vekk, veit vi ikkje om vi har noko jord å dyrke neste år. Det er mykje verre. Eg håpar berre at eg kan få tak i ny jord, eg har ikkje nokon plan B, seier han, og viser fram bilde som vart tatt med drone då elva åt seg innover eigedomen hans som ligg 7 til 8 meter høgare enn der vatnet vanlegvis går.

- På det verste gjekk det vatn tilsvarande 140 lastebillass gjennom vassdraget her kvart sekund. Vi treng flaumsikring eller ei betre regulering av vassdraga for å hindre at slikt skjer igjen, seier den unge bonden i Birkenes.

Lars Petter Bartnes møtte flaumramma bønder i lag med styremedlem Birte Usland (t.v.) og leiar i Aust-Agder Bondelag, Knut Erik Ulltveit (t.h.) Leiar i Vest-Agder Bondelag, Tor Erik Leland var også med på turen. (foto: Inger Johanne Sæterbakk)

- Regjeringa må løyve meir pengar til å førebyggje dramatiske flaumsituasjonar, seier Bondelags-leiar Lars Petter Bartnes etter besøket hos flaumramma kollegaer på Agder. Bartnes besøkte nokre av dei mange bøndene i dei to Agder-fylka som har fått store skader på avlingane og eigedomane sine, etter flaumen sist veke. Det gjorde inntrykk på Bondelags-leiaren å sjå øydeleggingane kollegaene i sør står midt i om dagen, og Bartnes ber no regjeringa ta ansvar i det kommande statsbudsjettet.

Stormønstring på Agder

Fylkeslederen i Vest-Agder Bondelag, Tor Erik Leland, sende oss denne oppsummeringa etter Ledermøte 2017 – som vart skipa til på Scandic Hotell i Sørlandsparken.

Helgas ledermøte (24.- 25. november) i Kristiansand kunne skilte med størrelser som Ola Hedstein, Frøydis Haugen og Christian Anton Smedshaug, og over 100 deltakere var på plass! Tatt i betraktning at Vest-Agder Bondelag begrenser seg til 15 lokallag og like mange lokallagsledere virker selvfølgelig oppmøtet voldsomt. Forklaringen ligger ikke i kommafeil, men at ledermøtet ble arrangert i samarbeid med bondelagene i Aust-Agder og Telemark samt landbrukets samarbeidsråd på Agder. Dette medførte at også sørlandske tillitsvalgte fra Tine, Nortura, Felleskjøpet, Landkreditt og Norsk Landbruksrådgivning ble invitert til bondelagets ledermøte for første gang. Dermed fikk møtet en ny dimensjon som nettverkssamling på tvers av organisasjonene. Oppmøtet fra samvirkebedriftene var rett og slett imponerende, og fra undertegnede ståsted frister det absolutt til gjentakelse.

Tor Erik Leland (foto: øystein moi)

Administrerende direktør i Norsk Landbrukssamvirke, Ola Hedstein, innledet med sine betraktninger rundt landbrukssamvirkets posisjon og betydning i framtida, før Christian Anton Smedshaug i Agri Analyse dro oss ut i verden ved å belyse internasjonale handelsavtaler og mulige konsekvenser for norsk landbruk. Resten av dagen ble viet rollen som tillitsvalgt. Medlemssjef Knut Schibevåg i Tine og nestleder Frøydis Haugen i Norges bondelag snakket om sine syn på hva tillitsvalgtrollen innebærer og hvilke forventninger som stilles, før vi avrundet dagen med rapport fra grasrota. Leder Erik Dahl i Bamble bondelag viste oss hvordan de jobber opp mot lokalpolitikerne, og leder Alv Vinjerui og sekretær Reidun Svaland minnet oss på at bondelaget også har en viktig sosial funksjon. Innslagene fra lokallaga var blant møtets desiderte høydepunkt!

Dag to ble hovedsakelig viet den politiske situasjonen etter valget og Norges bondelags kommende kursopplegg for lokale tillitsvalgte, stødig lagt fram av Frøydis Haugen og Birte

Usland, det sørlandske innslaget i styret i Norges Bondelag. Et mangfoldig program til tross, det viktigste av alt er det som skjer utenom programmet da lokale tillitsvalgte kan treffe kolleger og løse både verdensproblemer og nabokonflikter. Arrangørene takker med dette alle deltakere!

Skattekurset 2017

Årets skattekurs vart skipa til på Rosfjord Fjordhotell i Lyngdal i dagane 16. – og 17. november.

I forkant av sjølve skattekurset, tysdag 15. november, var det lagt opp til ein temadag med den særspanande overskrifta « *Bokføringsregelverket i en elektronisk hverdag.*»

Skattekurset vart gjennomført med 80 ihuga deltakarar frå baa agderfylka.

Forelesarane, frå Bondelagets Servicekontor, heitte Anders Gustav Bjørnsen og Pål Kristian Ormstad.

Som vanleg var de Turid Breistøl, tilsett ved Agderkontoret, som hadde ansvaret for førebuing – og gjennomføring av heile arrangementet.

Det er eit tidkrevjande arbeid når 80 heilt ulike personar skal ha både morgonmat, kortreist middag, høveleg drikke, oppreidd seng og oppdatert skulematriell. Her er ikkje rom for korkje skrivefeil eller teljefeil.

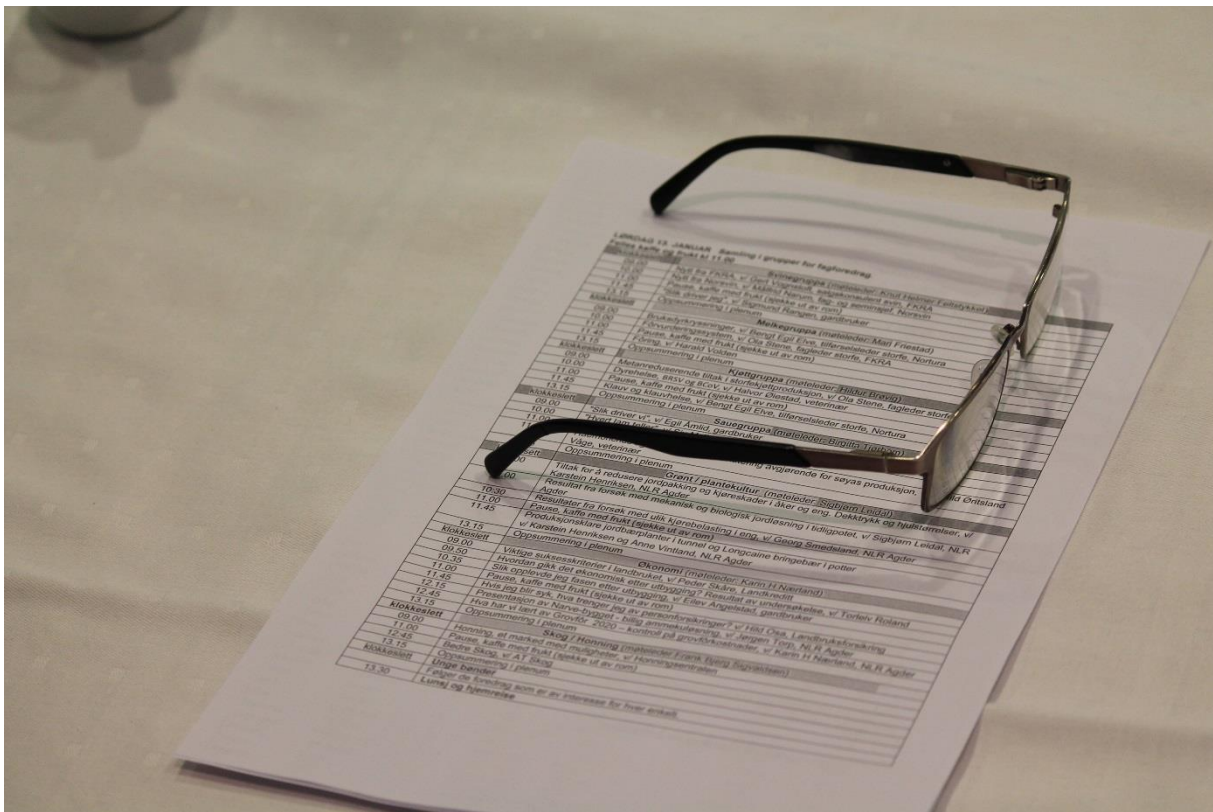
Oppsummering av skattekurset, og temadagen, kan gjerast med få ord: «Vellukka kurs, nøgde deltakarar, godt vertskap – og fantastisk mat.»

Takk til Turid Breistøl – og takk til kvar einskild av deltakarane.

Turid Breistøl. (foto: øystein moi)

Sørlandssamlinga 2018

Pause: 14:45- 15:20 (foto: øystein moi)

Dei hadde pynta seg i sin aller finaste stas, dei vel 300 gjestane som forrige helg var samla til årets sosiale høgdepunkt, Sørlandssamlinga.

Åstaden var den same som han he vore dei siste åra, «det gule hotellet» tett attmed Sørlandets Tråvpark. På hi sida av vegen for Dyreparken.

Sørlandssamlinga byrja eigentleg som ein liten privat «grisefest» på Revsnes Hotell på Byglandsfjord for 39 år sidan. Neste år er det såleis planlagt å skipe til ein hei-dundrande jubileumsfest.

Arrangørane hadde i år, som så mange år tidlegare, sydd i hop eit spanande og lærerikt program.

Sjølvaste generalsekretæren i Norge Bondelag, Per Skorge, tala varmt og engasjert om både marknadsregulering - og om dei gjeldande marknadsordningene som i vesentleg grad styrer landbruksnæringa i dag.

Etter at styreleiaren i Nortura, Trine Vaag, hadde halde sitt foredrag var det heller ingen i salen som var det aller minste i tvil om at kjøttsmvirket vil ha ei sentral plassering i kvardagen til norske bønder. I overskueleg framtid.

Ute i forstova vart gjestane teke vel i mot av to staute karar, Harald Støyl og Knut Helmer Feltstykke, før dei alle fekk tildelt kvar si seng i andre – og tredje høgda på hotellet.

Sjølvaste stemnegeneralen, Jon Leif Eikaas, svirra rundt som ein torpedo, både seint og tidleg. Høgt og lågt.

Ein fagmann, ein heidersmann – og ein humørspreiar som truleg er på fornamn med kvar og ein av dei 300 gjestane. Både kvinnfolk og mannfolk. Dei heilt unge – og sjølvsagt dei med noke lengre fartstid og med mykje livsrøynsle i handbagasjen.

Medan gjestane tok til seg dugeleg av både franske poteter og seigt sauekjøt – så spelte husorkesteret opp med fengjande rytmer inne på dansegolvet. Etter fire timar kring matbordet heiv dei seg ut i dansen – både Gunnar Bjørndal, Halvard Bjerland, Marit Gunn Tveit, og ein heilt ukjend representant for birøktarlaget. Takk til arrangørane for eit framifrå arrangement. «Sørlandssamlinga» er no eit merkenamn som er kjend øve heile landet vårt. Me gler oss allereie til jubileumsfesten i januar 2019. Då blir det garantert eit himla liv.

Generalsekretær i Norges Bondelag, Per Skorge, gav uttrykk for at han trivdes umåteleg godt på Sørlandssamlinga. (foto: øystein moi)

Lokallagene pr. 31.12.17:

Lokallag	Lokallagsleder	Telefon	e-post adresse
Kristiansand	Gunnar Hangeland	95042112	gunnar.hangeland@vabb.no
Mandal	Tom Rune Gundersen	90525809	tom.rune.gundersen@mandal.kommune.no
Lista og Lyngdal	Kent-Asle Frestad	96201698	Kent_agronom91@hotmail.com
Nes	Ole Reidar Skailand	91300887	ol-reida@online.no
Flekkefjord	Frank E. Gustafsson	97629878	espen_gustafsson@hotmail.com
Vennesla	Alv Vinjerui	90164246	alvvinjerui@gmail.com
Songdalen	Nils Einar Kleveland	91580515	n-kle@online.no
Søgne	Bjørn Arild Stea	90123242	bjarils@online.no
Marnardal	Oddgeir Steinberg	98428838	oddgeir@vabb.no
Åseral	Halvard Forgard	95991230	h_forgard@hotmail.com
Audnedal	Tom Kåre Eikeland	48104099	tk.eikeland@kvs-lyngdal.no
Lindesnes	Andreas Nøkland	91773928	andreasnokland@hotmail.com
Hægebostad	Ruth Veronica Bryggeså	99442132	v.brygg@gmail.com
Kvinesdal	Ivar Kvinlaug	90952613	ivarkvinlaug@gmail.com
Sirdal	Tor Arne Liland	97678367	tor.arne@bmliland.no

Bondelaget er ofte tilstades når store lokale, og nasjonale, hendinger skal markerast. Alltid med ein flott blomekvast i bakhånda. Det er strevsamt å vere org.sjef. (foto: øystein moi)

Medlemstallet i lokallagene i 2017:

For å bli registrert som medlem i Norges Bondelag må man betale kontingent etter de vedtak som Norges Bondelags årsmøte fatter. Medlemstallet i lokallagene nedenfor gjelder for betalende medlemmer.

I Vest-Agder i 2017 var det en medlemsnedgang på 34 stk medlemmer.

Lag	medl.tall 31.12.2016	medl.tall 31.12.17	pluss/ minus
Kristiansand	108	101	-7
Mandal	70	67	-3
Lista / Lyngdal	176	168	-8
Nes	23	22	-1
Flekkefjord	53	53	0
Vennesla	90	87	-3
Songdalen	110	109	-1
Søgne	55	52	-3
Marnardal	106	103	-3
Åseral	47	46	-1
Audnedal	67	68	1
Lindesnes	72	71	-1
Hægebostad	58	57	-1
Kvinesdal	80	81	1
Sirdal	91	87	-4
Sum	1206	1171	-34

Hilsen fra Vest-Agder Bygdekvinnelag

Nå har et nytt år gått siden sist jeg sendte en hilsen til Vest-Agder Bondelag. Et år med mange viktige saker og avgjørelser som er tatt.

Samarbeidet mellom Bondelaget og Bygdekvinnelaget er godt, og vi trekker vekslers på hverandre.

Jeg føler meg godt tatt imot i styret og jeg kjenner meg som et fullverdig medlem av fylkesstyret.

Jeg får representere Bondelaget i flere fora og det er interessant å få følge saker helt fram.

Til gjengjeld er vi i Bygdekvinnelaget så heldige at vi har Kristin Eikeland i vårt styre – som representant for Bondelaget.

Kristin gjør en god jobb, og hun er sekretær for oss. Referatene er fyldige og gode. Hun har også fått våre hjemmesider opp å gå – og vi er glade for at hun er med oss i styret.

Jeg takker for det gode samarbeidet og håper vi kan videreføre dette, og ønsker dere lykke til med deres videre arbeide.

Med hilsen

Anne Lill Fjell Roland

Leder av Vest-Agder Bygdekvinnelag

Anne Lill F. Roland (foto: øystein moi)

Regnskap

Regnskap for Vest-Agder Bondelag 2017

Driftsinntekter		R 2017	Budsjett 17	R 2016
3990	Rammebevilgning	499 000,00	485 000,00	485 000,00
3930	Refusjoner andre org/prosjektinntekter.	-	15 000,00	-
3992	Refusjoner opplæring og tilskudd fra NB	69 000,00	65 000,00	67 000,00
3140	Annonseinntekter	11 200,00	15 000,00	10 000,00
3993	Aktive lokallagsmidler	73 308,00	70 000,00	70 982,00
3991	Fylkesleders budsjett	253 000,00	245 000,00	246 000,00
3190	Andre avgiftsfrie inntekter	58 499,00	-	13 787,86
Sum inntekter		964 007,00	895 000,00	892 769,86
Kontorutgifter		R 2017	Budsjett 17	R 2016
7751	Andre kontorkostnader	2 122,00	6 000,00	2 833,50
7751	Kostnader, porto/frakt	75,00		93,00
7751	Støtteannonser, materiell	17 883,00		13 096,00
		20 080,00	6 000,00	16 022,50
Styreutgifter		R 2017	Budsjett 17	R 2016
7760	Arbeidsgiveravgift	26 905,06	26 000,00	18 852,18
7760	Møtegodtgjørelse	166 750,00	180 000,00	130 201,80
7753	Fylkesleders budsjett	214 832,13	245 000,00	246 000,00
7753	Aktivitetstilskudd leder	-	45 000,00	14 667,64
7760	Fast godtgjørelse til nestleder (fra 2017)	20 000,00	-	-
7760	Diverse, gaver	490,00	2 000,00	-
7760	Reisegodtgjørelse	28 695,70	50 000,00	21 440,80
7760	Møteutgifter	16 125,46	25 000,00	25 771,27
7760	Billetter/refusjon reiseutgifter	9 877,69	10 000,00	13 536,90
Sum styreutgifter		483 676,04	583 000,00	470 470,39
Møteutgifter og informasjon		R 2017	Budsjett 17	R 2016
7755	Opplæring av tillitsvalgte	10 246,69	80 000,00	53 533,86
7756	Årsmøte	48 735,76	36 000,00	29 565,75
7757	Ledermøte	107 577,00	80 000,00	60 513,85
7758	Andre møter	21 476,38	25 000,00	32 745,09
7761	Valgnemnd	17 001,36	15 000,00	7 344,14
7763	Aksjoner	12 993,50		
7764	Informasjon	4 238,00	-	128,00
7765	Aktive lokallagsmidler	95 000,00	70 000,00	71 148,69
7766	Naturligvis Messa stand	4 271,00	-	5 690,50
7768	Stortingsvalg 2017	30 073,70	50 000,00	
Sum møteutgifter og informasjon		351 613,39	356 000,00	260 669,88
Sum utgifter i alt		855 369,43	945 000,00	747 162,77
Driftsresultat		108 637,57	-50 000,00	145 607,09
Finanskostnader		R 2017	Budsjett 2017	R 2016
8050	Renteinntekter	21 834,56	15 000,00	11 527,05
7770	Gebyrer	-	-	-267,75
7720	Gaver og bevilgninger	-17 770,00	-15 000,00	-26 298,00
Resultat av finansposter		4 064,56	-	-15 038,70
Årsresultat		112 702,13	-	130 568,39

Forenklet Balanseregnskap

Egenkapital		2017	2016
2050	Egenkapital pr 31.12.16	1 040 098,70	909 530,31
8800	Årsresultat	112 702,13	130 568,39
Sum egenkapital per 31.12.17		1 152 800,83	1 040 098,70

Noter:

Driftsinntekter

Konto 3190 - tilskudd fra Tine til Audnedal prosjektet 2016.

Telemarks andel av Ledermøtet 2017 på kr 52.000,- (se kostn.avd.7757)

Konto 3992 - Tilskudd opplæring fra NB,kostnadene er ført på avd 7755

Konto 3993 - Aktive lokallagsmidler fra NB,kostnadene er ført på avd 7765

Konto 3991 - Fylkesleders budsjett 2017, går mot postene på avd 7753 som står under overskrift Styreutgifter

Kontorutgifter

Avd 7751 - Profileringstøy fra Norges Bondelag og brødfølger

Styreutgifter

Avd 7753 - Posten fylkesledersbudsjett går mot inntektsposten med samme navn.

Møteutgifter og informasjon

Avd 7755 - Opplæring av tillitsvalgte. Inntektsposten er kt 3992.

Avd 7756- Årsmøte. Hotellutgifter,mat og reisekostnader på utsendingene fra lokallaga.

Avd 7757 - Ledermøte Kostnadene er hotell, mat og reisekostnader på utsendingene fra lokallaga.

Telemarks andel også kostnadsført her, men se inntektspost konto 3190

Avd 7758 - Innspillmøte og Tryggere sammen møter.

Avd.7765 - Aktive lokallagsmidler. Inntektsposten er kt 3993 Aktive lokallagsmidler.

Avd 7766 - Naturligvis Messa. Div materiell til standen og annonsering.

Avd 7768- Div utgifter i forb.med Stortingsvalget 2017

Finanskostnader

Konto 8050 - Renter Landkreditt

Konto 7720- Bevilgninger: 4H kr 4.000,- Nei til EU Vest-Agder kr 10.000,-og div blomstergaver.

Forenklet Balanseregnskap

Konto 2050- Egenkapital. Av dette er 50.000 lån til Landbrukets Dag SA.

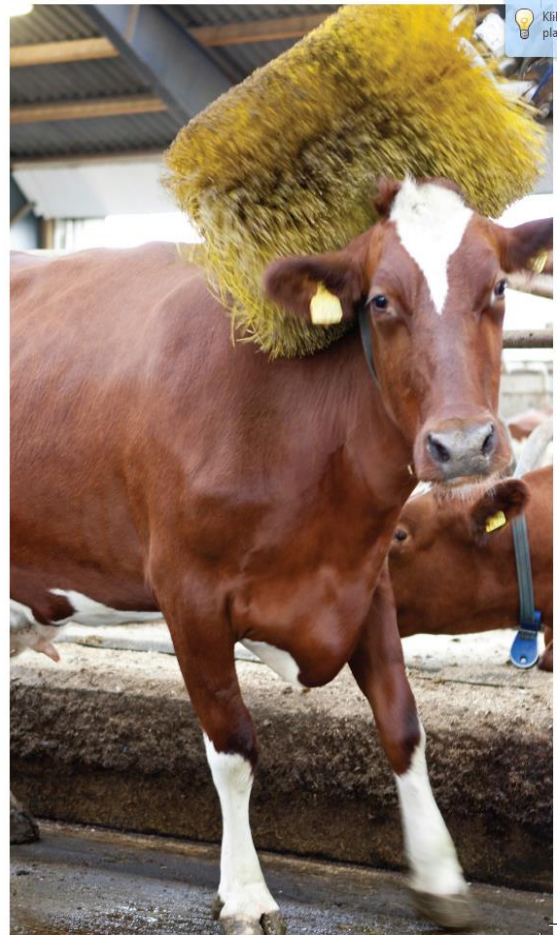
Lånet til Landbrukets Dag SA er forlenget til 2019.

Kvifor skal eg vere eigar av TINE-samvirket?

- Eit samvirke som arbeider for høgast mogleg mjølkepris.
- Trygg og føreseieleg avsetnad av mjølka.
- Tilgang til verdifull kompetanse i alle deler av mjølkeproduksjonen.
- Ein gunstig startpakke som ny brukar.
- Eit godt fagleg og sosialt miljø i produsentlaget.
- Eit samvirke som sikrar deg konkurransekraft og påverknad vidare i verdikjeda.

Saman skapar vi ekte matopplevingar folk vil ha!

Langsiktighet, sikkerhet og best økonomi

Enten du er storfeprodusent med 2 års produksjonssyklus eller kyllingprodusent med 30 dagers oppforingstid, så ligger det et langsiktig perspektiv bak investeringene dine.

Da er det trygt å ha en samarbeidspartner med den samme langsiktigheten som selve grunnlaget for sin virksomhet. En samarbeidspartner som også garanterer for avsetningen din, uansett hvor du bor eller hvor stor produksjon du har. Men kanskje aller viktigst: En samarbeidspartner med et overordnet mål om å bidra til best økonomi for bonde - både på kort og lang sikt.

Nortura

EN LØNNSOM
PARTNER!

Felleskjøpet Rogaland Agder

fkra.no

vi KAN landbruksfinansiering

Vi er en solid norsk bank, eid og styrt av norske bønder. Hos oss finner du landets største fagmiljø innen landbruksfinansiering, med dyktige rådgivere og gode banktjenester for deg som bonde.

Les mer på [Landkredittbank.no](https://landkredittbank.no) eller snakk med oss på 815 52 245.

Landkreditt Bank
Sunt bankvett

! Ring oss på 915 03100, så hjelper vi deg

Har du benyttet deg av medlemsfordelene dine?

Som medlem av Norges Bondelag kan du få store fordeler hos oss:

- 20 prosent rabatt på private forsikringer
- inntil 29 prosent rabatt på driftsforsikringer, ytterligere 16 prosent rabatt ved god risikoscore
- ekstra rabatt på bilforsikring for ungdom

Kontakt oss på telefon 915 03100 eller les mer på gjensidige.no/landbruk

